

zondag 18 september · 10.15 uur · Sint Janskerk

Protestantse Gemeente Maas-Heuvelland

Dienst in het kader van Musica Sacra Maastricht

m.m.v. Schola Stralsundensis o.l.v. Maurice van Lieshout

ds. Joen Drost · voorganger

Klaas Remerie · organist

mw. Elly de Haan-Verduyn · ouderling

mw. Els Stolk-Van Blokland · diaken

Orde van Dienst

Thema: De Vreugde der Wet

Inleiding

Vreugde is niet de eerste associatie, die een mens heeft bij de confrontatie met 'De Wet'; de Grondwet niet, de Nederlandse Wet al evenmin, en ook de Wetten van Mozes niet. We mogen blij zijn met een goede wet, dankbaar dat we in een rechtsstaat leven, toch heerst het besef dat je maar beter niet met de wet in aanraking kunt komen. We worden allen geacht de wet te kennen, maar laat de vreugde maar aan de juristen over.

Ik las nog eens de roman *Vreugde der Wet* van de Amerikaanse Pearl Abraham. Twee zusjes, Rachel en Sarah groeien op in het gezin van een rabbi, die zonder veel succes alles op alles zet om boeken te schrijven en om een eigen synagoge te bouwen voor zijn speciale groep Joden. Een onhandige man, rechtlijnig in de leer. Zijn vrouw ergert zich groen aan haar man, maar is zo mogelijk nog strenger dan hij in de opvoeding van haar kinderen. Het argument is:

wat zullen de buurvrouwen er wel niet van zeggen: dat je vleeskleurige kousen draagt, dat je in een badpak gaat zwemmen, dat je boeken uit de bibliotheek haalt. Dat je een eigen mening hebt. Er zijn ook broertjes, die mogen/moeten studeren. De meisjes moeten trouwen. Gearrangeerd. Het gaat om geld, goede naam, liefst worden zij de vrouw van een rabbi. Dit wordt een ramp. Omdat Rachel koppig is? Nee, omdat ze niet gekend wordt in de beslissingen. Omdat ze niet het leven mag leiden dat ze wil. Ze verfoeit niet het Joodse leven, ze verfoeit niet de wet, maar wel de vaak dubbelzinnige manier waarop die wordt toegepast. Steeds wordt zij gekneveld, nooit eens gekoesterd.

Net als in de boeken van Chaim Potok raak je onder de indruk van de grote ernst en toewijding waarmee de Thora en de Talmoed bestudeerd worden. Werkelijk een levenswerk. Kinderen moeten in dat patroon opgevoed worden, al doet dat pijn en leidt het tot een breuk. Als de sabbathsmaltijd gevierd wordt, een feest in het gezin en al helemaal het grote feest van de Vreugde der Wet, ontstaan schrijnende

situaties. De oprechtheid van de vader, het grote sentimentele hart van de moeder, dat laat zich niet in twijfel trekken. Wel hun vermogen om de kinderen te begrijpen en te behouden.

In het strikte calvinisme zijn vergelijkbare trekken te vinden. Gehoorzaamheid, aan God en aan je ouders, zedigheid, vooral in kleding en gedrag. Zondagsheiliging, soberheid, bescheidenheid. Trouw aan de eigen kerk, afkeer van het wereldse. Een tekst van Paulus, waar Calvijn de nadruk op legt is deze: 'De Wet overtuigt ons van zonde.' Door de wet weten we waar we tekort schieten. Zo trekt er een zwarte lijn door het ethisch besef. Daar ligt een principiële verschil met de Joodse opvatting dat de Wet een weg ten leven is en altijd een bron van vreugde. Veel christenen laten de wet voor wat hij is. Zij zeggen: 'de hoofdsom van de wet: heb God lief en uw naaste als uzelf, dat is voor mij genoeg'. Zij kunnen zich niet druk maken over ritueel slachten en winkelen op zondag.

ds. Drost

Schola Stralsundensis

Schola Stralsundensis zal een drietal meerstemmige zettingen van verzen uit Psalm 119 ten gehore brengen. De korte vierstemmige zetting van het openingsvers componeerde Heinrich Isaac voor de liturgie van Konstanz (de zogenaamde *Choralis Constantinus*).

Joannes van Cleve zette de verzen 129-131 zesstemmig. Vier instrumentaal uitgevoerde stemmen begeleiden een ingewikkelde tweestemmige 'canon in de omkering', die vocaal wordt uitgevoerd.

Pieter Maessens onderstreepte de boodschap van de verzen 49-50 ('Denk aan het woord') door een kort melodisch fragment maar liefst 18 keer te herhalen. In onze interpretatie wordt dit ostinato gespeeld door de tenordulciaan.

Tot slot speelt de Schola Stralsundensis een zetting van Psalm 37 van de hand van Eucharius Hoffmann. Hij was cantor van de Nikolaikirche in Stralsund, een Hanzestad in het Duitse Mecklenburg-Vorpommern en thuisbasis van de Schola Stralsundensis.

VOORBEREIDING

Orgelspel

Intro: Psalm 119: 1 - 'Beati immaculati'

4-stemmige zetting van **Heinrich Isaac** (ca.1450-1517)

Beati immaculati in via,
qui ambulat in lege Domini. Alleluia.

*Gelukkig wie de volmaakte weg gaan
en leven naar de wet van de Heer. Alleluia. **

Welkom door de ouderling van dienst

*Aansteken van de kaarsen
Gemeente gaat staan*

Groet en bemoediging

v. De vrede van de Heer is met u allen

g. en zijn genade is met U.

Gebed in stilte

v. Onze hulp is in de Naam van de Heer

g. die hemel en aarde gemaakt heeft

v. Die trouw blijft tot in eeuwigheid

g. en niet laat varen de werken van zijn handen.

Psalm van de zondag: Psalm 19: 1, 3 en 4

Gemeente gaat zitten

Kyriegebed (met teksten uit psalm 19)

de gebedsintenties worden besloten met:

Jacques Berthier

* *psalmvertalingen uit de Nieuwe Bijbelvertaling*

Woorden ten Leven: Filippenzen 1:27

Glorialied: gezang 44

VERKONDIGING VAN HET WOORD

Gebed van de zondag

*De kinderen komen nu naar voren
voor zij naar de kindernevendienst gaan.*

Verhaal voor de kinderen

Zang: Psalm 119: 40 en 44

Evangelielezing: Matteüs 20: 1 - 16

Acclamatie: U komt de lof toe....

Psalm 119: 129-131 · 'Mirabilia testimonia tua'
6-stemmige zetting van **Joannes van Cleve**
(ca.1529-1582)

Mirabilia testimonia tua:
ideo scrutata est ea anima mea.
Declaratio sermonum tuorum illuminat,
et intellectum dat parvulis.
Os meum aperui, et attraxi spiritum:
quia mandata tua desiderabam.

*Uw richtlijnen zijn voor mij een wonder,
daarom volg ik ze met heel mijn hart.
Als uw woorden opengaan, is er licht
en inzicht voor de eenvoudigen.
Dorstig opent zich mijn mond,
zo hunker ik naar uw geboden.*

Prediking

Psalm 119: 49-50 · 'Memor esto'
6-stemmige zetting van **Pieter Maessens**
(ca.1505-1563)

Memor esto verbi tui servo tuo,
in quo mihi spem dedisti.
Hæc me consolata est in humilitate mea,
quia eloquium tuum vivificavit me.

*Denk aan het woord, tot uw dienaar gesproken,
Waarmee U mij hoop hebt gegeven.
Dit is de troost in mijn ellende:
Dat Uw belofte mij doet leven.*

Zang: gezang 482: 1, 2, 3, 6 en 7

GEBEDEN EN GAVEN

Dankgebed

Voorbeden

De verschillende beden worden besloten met:
g. Heer, onze Heer, wij bidden U verhoor ons.

Stil gebed

Onze Vader

Onze Vader die in de hemel zijt,
Uw naam worde geheiligd,
Uw koninkrijk kome, uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking.
Maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk en de kracht
en de heerlijkheid, in eeuwigheid!
Amen.

Inzameling der gaven

*Kinderen komen terug uit de kindernevendienst
Ruimte voor terugkoppeling*

ZENDING EN ZEGEN

Gemeente gaat staan

Slotlied: gezang 305

Zegen

door de gemeente beaamd met het gezongen:

g. Amen, amen, amen.

Psalm 37: 3-5 · 'In Domino spera', 6-stemmige zetting van Eucharius Hoffmann (Stralsund, 1588†)

Spera in Domino, et fac bonum.
Delectare in Domino,
et dabit tibi petitiones cordis.
Revela Domino viam tuam,
et spera in eo, et ipse faciet.

*Vertrouw op de Heer en doe het goede.
Zoek je geluk bij de Heer,
hij zal geven wat je hart verlangt.
Leg je leven in de handen van de Heer,
vertrouw op hem, hij zal dit voor je doen:*

Orgelspel

Schola Stralsundensis

In 1577 werden de *XXIII Cantiones* van Eucharius Hoffmann onder de titel *Scholae Stralsundensis Cantore* gepubliceerd. Naar aanleiding van de vondst van het belangwekkende *Stralsunder Motettenhandschrift 1585* werd het ensemble, bestaande uit zestien vocalisten en instrumentalisten, opgericht en nam ze deze historische naam over. De musici houden zich allen intensief bezig met de uitvoerings-

praktijk van de renaissancemuziek, musiceren uit de originele notatie, gebruiken historisch overgeleverde solmisatietechnieken en instrumenten naar oorspronkelijke voorbeelden. De Schola Stralsundensis concerteerde in Duitsland, Oostenrijk en Nederland. In 2011 zal zij een cd-opname voor het gerenommeerde label Ramee verzorgen.

Anna Kellhofer en **Dorothea Wagner** sopraan
Christoph Dittmar altus **Milo Machover** tenor en renaissance-traverso **Hugo Pieri** bariton **Simon Borutzki** bas **Leevke Daja Hinrichsen** en **Liz Farrell** renaissance-traverso **Ingo Voelkner** en **Steffi Luedecke** blokfluit **Antonie Schlegel** dulciaan en blokfluit **Ute Faust-Peters, Holger Faust-Peters** en **Dietrich Haboeck** renaissance-gamba **Maurice van Lieshout** blokfluit en muzikale leiding

Maurice van Lieshout

Maurice van Lieshout is vanaf de oprichting muzikaal leider van de Schola Stralsundensis. Als blokfluitist is hij actief in diverse ensembles op het gebied van oude muziek. Met deze ensembles concerteert hij intensief in binnen- en buitenland en was hij te gast op talrijke festivals voor oude muziek. Maurice van Lieshout is docent oude muziek aan de Hochschule für Musik in Frankfurt am Main en professor voor Oude Muziek aan de Hochschule in Saarbrücken.

MUSICA SACRA MAASTRICHT IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra Maastricht, Theater aan het Vrijthof Maastricht en KRO Radio4

- **FESTIVALDIRECTIE** Jacques Giesen en Hugo Haeghens
- **BESTUUR** Jean Jacobs, Eddy Klomp en Bas Huijser
- **PROGRAMMACOMMISSIE** Jacques Giesen, Hugo Haeghens, Stijn Boeve, Fons Dejong (Theater aan het Vrijthof), Russell Postema, Sylvester Beelaert (KRO) en Jos Leussink (hors catégorie)
- **PROJECTLEIDING EN FONDSENWERVING** Stijn Boeve
- **MARKETING EN PUBLICITEIT** Edmée Janssen
- **PRODUCTIE** Peter Noten
- **UITBALIE** Hanneke Roymans
- **TECHNIEK** Peter Vanhex
- **FACILITAIR** Roel Schoenmaeckers en Claire Dullens
- **FINANCIËN** Jos Spauwen en Joyce Paquay
- **REDACTIE** Philip Leussink (vormgeving) en Jacinta Wetzter
- **BASISONTWERP** Dorine Verharen bNO

Stichting Musica Sacra Maastricht
Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht
info@musicasacramaastricht.nl • www.musicasacramaastricht.nl

- **MET DANK AAN** Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Theater aan het Vrijthof, KRO Radio4, Prins Bernhard Cultuurfonds, VSBfonds, Fonds voor Cultuurparticipatie, Stichting Elisabeth Strouven, Maastricht VIA 2018, RKK, Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof, de Vrienden van Musica Sacra Maastricht, Limburgs Festival Platform, Zuiderlucht, RTV Maastricht, VVV Maastricht en Cultuurzomer, L1 Radio en Televisie en Dagblad De Limburger (Media Groep Limburg) voor de financiële en promotionele ondersteuning.
- **SAMENWERKINGSPARTNERS** Lumière Cinema Maastricht, Selexyz Dominicanen, Conservatorium Maastricht, Academie Beeldende Kunsten Maastricht, Toneelacademie Maastricht, Tout Maastricht, Maastricht VIA 2018, Opera Zuid, Limburgs Symfonie Orkest, Intro in situ, Bonnefantenmuseum, Studium Chorale, RKK, Dr. Fons Kurris, Ds. Joen Drost, Dom Adrianus Lenglet, RTV Maastricht, alle deelnemende muzikanten (Participatieproject 'In C') en locaties.

STEUN HET FESTIVAL

Voor een bijdrage vanaf € 30 geniet u als Vriend van Musica Sacra Maastricht vele voordelen. Zie www.musicasacramaastricht.nl voor meer informatie en aanmelding.

theater
aan het vrijthof

KRO

RKK

Radio
4

FONDS
PODIUM
KUNSTEN
PERFORMING
ARTS FUND NL

provincie limburg

TV FM TXT NL

Limburgs
festival
platform

STICHTING ELISABETH STROUVEN

zuiderlucht
cultureel maandslot

Gemeente Maastricht

FONDS VOOR
CULTUUR
PARTICIPATIE

VSBfonds

Prins Bernhard
Cultuurfonds

De Limburger
Limburgs Dagblad

maastricht:
STER OORDE DE STEDEN

STICHTING
Kanonnik Salden
Nieuwenhof

MAASTRICHT
VIA 2018